

Innehåll

Förord 11

Kapitel 1. Undersökningens omfattning och genomförande 13

Syfte 13

Definitioner och avgränsningar 14

Undersökningens genomförande 18

Rapportens uppläggning 19

Kapitel 2. Utlandsinvesteringarnas betydelse 21

Något om effekterna av direkta investeringar via betalningsbalansen 24

Några effekter av multinationella företag 26

Kapitel 3. De utlandsinvesteringarnas verksamhet i Sverige och i utlandet — en översikt 30

De svenska moderföretagen 30

Storlek, export och utlandsproduktion 32

Olika slag av utlandsverksamhet 34

Utlandsverksamheten i relation till verksamheten i Sverige 36

Industrins internationalisering 41

Kapitel 4. Producerande dotterföretag i utlandet 1960–1970 47

Etableringsår 47

Utvecklingen 1960–1970 48

Utvecklingen branschvis 51

Utvecklingen regionalt 57

Kapitel 5. Producerande dotterföretag i utlandet: försäljning, finansiering och etableringsform 64

Försäljning och utrikeshandel 64

Effekter på svensk export och import 68

Finansiering och remitteringar till Sverige 75

Finansiering 75

Remittering av vinst och räntor till Sverige 80

Andra betalningar till Sverige 81

Etableringsform, återförsäljning och storlek	82
Etableringsform	82
Egen produktion och återförsäljning	87
Storleksfördelning	88

<i>Kapitel 6. Minoritetsägda produktionsföretag i utlandet</i>	90
--	----

<i>Kapitel 7. Försäljande dotterföretag i utlandet</i>	98
--	----

Appendix

A. Lönsamhet i producerande dotterföretag i utlandet av Eva Thiel	103
B. Jämförbarhet med betalningsbalansstatistiken och med 1966 års undersökning av svenska företags investeringar i utlandet	111
C. Enkätformulären	117
D. Tabellbilaga	141

Summary

Contents	157
List of charts	158
List of tables	158

Litteratur och källor

Diagram

1. Nettokapitalutflödet i samband med svenska direkta investeringar i utlandet 1961–1972 22
2. Koncerner med utlandsproduktion: koncernomsättningens fördelning på Sverige och utlandet 1970 38
3. Totala tillgångar i producerande dotterföretag i olika branscher 1960, 1965 och 1970 54
4. Totala tillgångar i producerande dotterföretag i olika regioner 1960, 1965 och 1970 59
5. Den totala svenska utlandsförsäljningen i olika regioner fördelad på dotterföretagens utlandsproduktion och export från Sverige 1965 och 1970 74

Tabeller

1. De svenska koncernföretagens försäljning, export och leveranser till utländska dotterbolag 1970 31
2. Koncerner med producerande dotterföretag i utlandet grupperade efter antal anställda i Sverige: de svenska koncernföretagens försäljning och

- export och de producerande dotterföretagens produktion i utlandet 1970 33
3. Svenska industriföretags utländska dotterföretag och minoritetsintressen 1965 och 1970 35
  4. Koncerner med produktion i utlandet 1965 och/eller 1970: verksamhetens fördelning på de svenska och utländska koncerndelarna respektive år 37
  5. Koncerner med produktion i utlandet 1965 och/eller 1970: sysselsättningens fördelning på de svenska och utländska koncerndelarna respektive år 39
  6. Koncerner med produktion i utlandet 1970 grupperade efter andelen av den totala koncernomsättningen som avsattes i utlandet detta år 40
  7. Koncerner med produktion i utlandet 1970 grupperade efter andelen av den totala koncernomsättningen som utgjorde produktion i utlandet detta år 41
  8. Total svensk industrivaruexport och export från svenska industriföretag med utländska dotterföretag eller minoritetsintressen 1965 och 1970 42
  9. Förädlingsvärdet i svensk industri, i svenska industriföretag med producerande dotterbolag och i producerande dotterbolag i utlandet 1965 och 1970 43
  10. Sysselsättningsförändring och exporttillväxt i olika branscher 1965–1970: svenska industriföretag med producerande dotterbolag i utlandet och hela den svenska industrin 44
  11. Utländska företags producerande dotterbolag i Sverige 1965 och 1970: antal anställda, omsättning och totala tillgångar 46
  12. Producerande dotterföretag fördelade på etableringsår och regioner 1970 48
  13. Antal anställda, totala tillgångar och svenskt investerat kapital i producerande dotterföretag i utlandet 1960, 1965 och 1970 49
  14. Producerande dotterföretags sysselsättningsförändring fördelad på intern och extern tillväxt samt industrins sysselsättningsförändring i Sverige 1960–1965, 1965–1970 och 1960–1970 50
  15. Antal anställda i producerande dotterföretag i utlandet och svensk industri i olika branscher 1970 52
  16. Antal anställda och totala tillgångar i producerande dotterföretag fördelade på olika branscher 1960 och 1970 53
  17. Sysselsättningsökning i producerande dotterföretag i olika branscher 1960–1965 och 1965–1970 55
  18. Antal anställda och totala tillgångar i producerande dotterföretag fördelade på regioner 1960, 1965 och 1970 58
  19. Den svenska exporten (utanför öststaterna) fördelad på regioner 1960–1965 och 1970 60

20. Totala tillgångar i producerande dotterföretag fördelade på branscher och regioner 1970 62
21. De 20 viktigaste investeringsländerna i rangordning efter totala tillgångar i producerande dotterföretag 1970 63
22. De producerande dotterföretagens försäljning och utrikeshandel i olika regioner 1970 66
23. De producerande dotterföretagens försäljning och utrikeshandel i olika branscher 1970 68
24. Tillväxten i dotterföretagens utlandsproduktion och i den svenska exporten (utanför öststaterna) i olika regioner mellan 1965 och 1970 71
25. Dotterföretagens utlandsproduktion i relation till den totala svenska utlandsförsäljningen (utanför öststaterna) i olika regioner 1965 och 1970 73
26. Import från de svenska koncernföretagen i relation till produktionsföretagens försäljning 1965 och 1970 i olika regioner 75
27. Alternativa mått på svensk finansieringsandel i de producerande dotterföretagen 1965 och 1970 77
28. De producerande dotterföretagens finansieringsstruktur 1965 och 1970 78
29. Producerande dotterföretag i utlandet fördelade på etableringsformer 84
30. Producerande dotterföretag i utlandet etablerade under perioden 1960–1970: procentuell fördelning av dessa företags totala tillgångar, antal anställda etc. 1970 på olika etableringsformer 85
31. Producerande dotterföretag grupperade efter saluvärdet av egen produktion i relation till total försäljning 1970: procentuell fördelning av totala tillgångar, antal anställda etc. 88
32. Producerande dotterföretag i olika regioner grupperade efter antalet anställda 1970 89
33. Minoritetsägda produktionsföretag i utlandet i olika branscher: antal företag och svenskt investerat kapital 1965 och 1970 91
34. Minoritetsägda produktionsföretag i utlandet i olika regioner: antal företag och svenskt investerat kapital 1965 och 1970 92
35. Minoritetsägda produktionsföretag i utlandet grupperade efter de svenska företagens ägarandel 1970 93
36. Antal anställda och eget kapital i vissa minoritetsägda produktionsföretag i olika branscher 1965 och 1970 94
37. Vissa minoritetsägda produktionsföretags försäljning och import från de svenska företagen i olika branscher 1970 96
38. Försäljande dotterföretag i utlandet grupperade efter antal anställda 1970 99
39. Försäljande dotterbolag i utlandet 1965 och 1970: antal företag, antal anställda och import från de svenska koncernföretagen samt andel av total svensk industrivaruexport 1970 i olika branscher 101

40. Försäljande dotterbolag i utlandet 1965 och 1970 samt total svensk export i olika regioner 1970 102
- A: 1. Alternativa mått på lönsamheten 1970 i utlandsinvesteringar i Sverige, i deras producerande dotterföretag i utlandet och i den svenska industrin 106
- A: 2. Totalräntabiliteten i producerande dotterföretag i utlandet samt i svensk industri 1965 och 1970 107
- A: 3. Totalräntabiliteten 1970 i producerande dotterföretag i utlandet tillkomna före 1965 samt deras andel av totala tillgångar i respektive branscher 1970 109
- A: 4. Räntabiliteten på eget kapital i producerande dotterföretag i utlandet och i svensk industri 1965 och 1970 samt soliditeten i utlandsföretagen 1970 110
- B: 1. Svenska direkta investeringar i utlandet 1960–1972 113
- B: 2. Svenskt investerat kapital i producerande dotterbolag och minoritetsägda produktionsföretag i utlandet 1965–1970 114
- B: 3. Tillstånd till direkta investeringar i utlandet 1966–1970 115
- B: 4. Antal anställda och totala tillgångar i producerande dotterföretag i utlandet 1960 och 1965 enligt H. Lund och enligt IUI 116
- D: 1. Anställda och tillgångar i producerande dotterbolag i utlandet 1960, 1965 och 1970 fördelade på branscher 141
- D: 2. Anställda och tillgångar i producerande dotterbolag i utlandet 1960, 1965 och 1970 fördelade på regioner och länder 142
- D: 3. De producerande dotterbolagens försäljning och utrikeshandel 1965 och 1970 fördelat på branscher 143
- D: 4. De producerande dotterbolagens försäljning och utrikeshandel 1965 och 1970 fördelat på regioner 144
- D: 5. Svenskt investerat kapital i producerande dotterföretag 1965 och 1970 fördelat på branscher 144
- D: 6. Svenskt investerat kapital i producerande dotterföretag 1965 och 1970 fördelat på regioner 145
- D: 7. Försäljande dotterbolag i utlandet 1965 och 1970 fördelade på regioner och länder 146